

بیت المقدس لائبریری

ظہور
تا
از ظہور

مسین ایرانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقديم به:

امير عديرا علي عليه السلام و مقلوميت
فاطمه عليها السلام ريعانة الرسول صلى الله عليه وآله و
فرزندان معصومش عليهم السلام، به ويژه
امام حسين و امام مهدي عليه السلام و به
پيروان و معبان آنان، خاصه امام
خميني رحمته الله و رهبر معظم انقلاب
اسلامي (مدظله العالی) و والدين
مهربانم.

از ظفر

تا

ظهور

سین ایرا
فنی

ایرانی، حسین، ۱۳۲۵ -

از ظهر تا ظهور / مولف حسین ایرانی - قم: سازمان تبلیغات اسلامی، پژوهشکده
باقرالعلوم علیه السلام، انتشارات نورالسجاده علیه السلام، ۱۳۸۱.

ISBN 964 - 7163 - 25 - 8

۶۳ ص

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. حسین بن علی علیه السلام، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق. - احادیث. ۲. محمد بن حسن، امام
دوازدهم (عج)، ۲۵۵ ق. - احادیث. ۳. واقعه کربلا، ۶۱ ق. - احادیث. ۴. مهدویت
- احادیث. الف. سازمان تبلیغات اسلامی. پژوهشکده باقرالعلوم علیه السلام. انتشارات
نورالسجاده. ب. عنوان.

۲۹۷/۹۵۳

BP ۴۱ / ۴ / الف ۹

م ۸۱ - ۲۲۱۱

کتابخانه ملی ایران

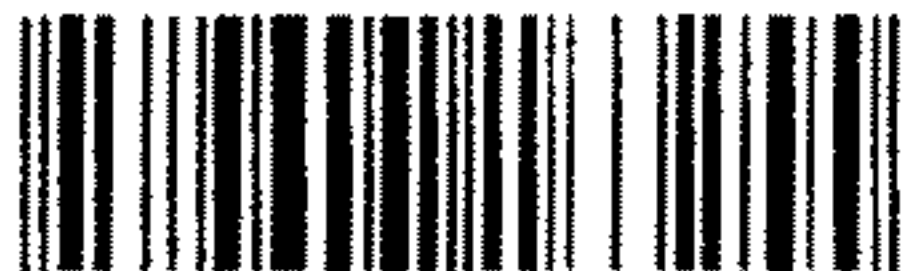

انتشارات نورالسجاده

تلفن ۷۷۴۰۳۶۹ - نمابر ۷۷۴۰۳۵۵

نام کتاب ..... از ظهر تا ظهور
مؤلف ..... حسین ایرانی
ویراستار ..... علی کرم جلالوند
صفحه آرا ..... مرتضوی
نوبت و تاریخ چاپ ..... اول، بهار ۱۳۸۱
چاپخانه ..... اعتماد
شمارگان ..... ۳۰۰۰ نسخه
قیمت ..... ۲۵۰ تومان
شابک ..... ۹۶۴ - ۷۱۶۳ - ۲۵ - ۸

ISBN 964-7163-25-8

9 789647 163255 >

فهرست مطالب

۱۳	قرین هم
۱۵	فرزند امام حسین <small>علیه السلام</small>
۱۸	نهمین فرزند امام حسین <small>علیه السلام</small>
۲۱	منتقم خون امام حسین <small>علیه السلام</small>
۲۶	قیام با سیف و سلاح
۲۹	شعار او و یارانش
۳۱	قیام از مکه
۳۳	در کوفه
۳۵	قیام او در عاشورا
۳۶	در سال فرد
۳۷	ویژگی اصحاب
۴۰	اهداف
۴۵	در نگاه یکدیگر
۵۲	کنیه او
۵۳	رجعت
۵۴	زمان دعا
۵۵	تعزیت
۵۶	زیارت امام حسین در میلاد موعود (عج)
۵۷	ملائک در یاری آن دو
۵۸	در شب قدر
۵۹	دید دشمن
۶۰	خاتمه

مقدمه

با کمی تأمل و دقت در می‌یابیم که حرکت کربلا و قیام امام حسین علیه السلام در ادامه نهضت انبیای الهی قرار داشته و هرگز بریده از زندگی دیگر امامان علیهم السلام نبوده؛ بلکه آن قیام سرخ نیز در زمره حرکت پیامبران و در امتداد همان مبارزه حق علیه باطل در طول تاریخ می‌باشد.

در واقع، جریان امامت و ولایت همچون رودخانه‌ای است که در مسیرهای مختلف شکل‌ها و منحنی‌هایی خاص می‌یابد. (آب همان خاصیت حیاتبخش و رافع عطش تشنگان، زدودن آلودگی‌ها و ایجاد طراوت و شادابی و...) و یا همانند نور است که در ظرف‌های زمانی خاص جلوه‌هایی متناسب می‌یابد و به رنگهای گوناگون سفید، سرخ، سبز و... می‌نماید؛ با آنکه همه یک رسالت دارند؛ یعنی طرد تاریکی‌ها، نمودن راه و راندن موزیها و مزاحم‌ها و هدایت ماندگان و حرارت و حرکت‌آفرینی.

امامان معصوم علیهم السلام همه با هدف هدایت امت و زدودن تاریکی‌های جهل و غفلت، شرک و نفاق و دادن الگوهای الهی حرکت کرده‌اند، اما شرایط محیطی و زمان، موضعگیری‌های خاصی را ایجاب می‌کرد؛ گاهی شمشیر اباعبدالله الحسین علیه السلام، زمانی روشن نمودن مشعل دانش و دین و نهضت فرهنگی اسلام ناب توسط امام صادق علیه السلام و گاهی هم پذیرا شدن آتش بس و صلح تحمیلی از طرف امام حسن علیه السلام و...

همه اینها برای آن بود که حجت را بر همگان تمام کنند و دین خدا را حفظ، دشمن را رسوا کنند و امت را هدایت. چه زیباست تعبیری که در زیارت جامعه کبیره آمده؛ ﴿خَلَقَكُمْ اللَّهُ انواراً و...﴾ و چه ظریف است بیانی که از امام علی علیه السلام نقل شده است:

ماییم نور آسمان‌ها و زمین، ماییم کشتی‌های نجات و در ما قرار دارد دانش مکنون و به‌سوی ما روان است جریان امور و به وسیله «مهدی» ما حجت‌ها پایان پذیرد و اوست خاتم امامان و نجات دهنده امت (از همه ستم‌ها و تباهی‌ها و به پای دارنده عدالت علوی در سراسر گیتی) و

اوست منتهای نور و راز پیچیده آفرینش. (۱)
 در این سلسله امامت و کاروان ولایت بعد از پیامبر ﷺ،
 سه نقطه محوری و حیاتی با برجستگی خاص دیده می‌شود:
 غدیر (امام علی علیه السلام)

عاشورا (امام حسین علیه السلام)

ظهور و حاکمیت جهانی حق «قیام حضرت مهدی (عج)»
 که نه تنها شیعه دوازده امامی و مؤمن و مسلمان راستین بودن
 در گرو پذیرش این سه اصل سرنوشت ساز است؛ بلکه اگر
 یکی از آن رکن‌ها نبود اسلام نبود. چنانکه در قضیه غدیر قرآن
 می‌فرماید:

﴿...وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ﴾ (۲)

امام حسین علیه السلام می‌فرماید:

انا لله و انا اليه راجعون و على الاسلام السلام -

هیئات منى الذلة... (۳)

اگر آن عدالت گسترگیتی که تمام انبیا و صالحان در انتظار
 اویند نیاید؛ و اگر آن روز رهایی و صبح حقیقت و دیانت طلوع

۱. معجم احادیث المهدی، ج ۲، ص ۵۴.

قال علی علیه السلام: فنحن نور السموات والارض و سفن النجاة و فینا مکنون العلم
 و الینا مصیر الامور و بمهدینا تقطع الحجج فهو خاتم الائمة و منقذ الامة
 و منتهی النور و غامض السرّ.

۲. مائده / ۶۷.

۳. موسوعة کلمات الامام الحسین علیه السلام، ص ۲۸۵.

نکند، وعده‌های الهی محقق نگردد، و آن همه آیات و روایات منزوی می‌ماند، دعا‌های امامان و اشک و عشق منتظران در طول تاریخ عبث می‌نماید و گریه‌های دعای ندبه هرگز به وصل و اجابت نرسد!

اگر او نیاید آیه استخلاف بی‌معنا و بی‌مصدق می‌شود! (۱)
اگر او نیاید ﴿لیظهره علی الدین کله...﴾ کجا تحقق یابد! (۲)

و در یک کلمه اگر مهدی موعود نیاید اهداف انبیا برای همیشه مدفون می‌گردد!

رسالة موجود رسالتی را از کتاب و سنت دنبال می‌کند که به روشنی در کاروان امامت مشاهده می‌شود و آن ارتباط بسیار نزدیک و پیوستگی دو قیام حیاتی امام حسین علیه السلام و امام مهدی (عج) است، یعنی رودخانه خروشان عاشورا همچنان جاری است تا به اقیانوس انتقام و قیام الهی امام عدل و حق (حجة بن الحسن العسکری علیه السلام) برسد، که امام حسین فرمود:
...بخدا سوگند خونم از جوشش نخواهد افتاد تا خداوند مهدی (عج) را برانگیزد... (۳)

۱. نور / ۵۵.

﴿وعد الله الذین آمنوا منکم و عملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض...﴾

۲. فتح / ۲۸.

۳. بحار، ج ۴۵، ص ۲۹۹.

و پیامبر ﷺ می فرماید:

إِنَّ لِقَتْلَ الْحُسَيْنِ حَرَارَةً فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ
لَا تَبْرُدُ أَبَدًا. (۱)

باشد که از رهگذر این پیام، آماده آن قیام و سرباز آن امام
همام شویم، که اندیشه در این حقیقت، عاشورایی بودن و
حسینی و زینبی شدن را ایجاب می کند، که نهضت جهانی
آخرین فرزند معصوم فاطمه و علی علیه السلام سربازانی پاک و پاکباز
و کربلایی می طلبد.

باشد که به جای ترس و یأس، پیوسته بر امید و استقامت
و تلاش مان بیافزاییم به تکلیف و مسئولیت شیعه بودن
بیاندیشیم و نه بیشتر بگوییم که بهتر عمل کنیم.

امام علی علیه السلام می فرمود:

هر کس ما را دوست دارد همانند ما رفتار و عمل
کند.

و با شجاعت و تدبیر تا پای شهادت پیش رویم تا به
حقیقت در زمره منتظران باشیم. امید است که در شام غیبت
خورشید عالمتاب مهدی علیه السلام تسلیم تاریکی ها و غفلت های
شب آفرینان نشویم و در آزمون های قبل از ظهور در دام

۱. مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۱۸.

عن جعفر بن محمد علیه السلام قال نظر النبي صلوات الله عليه إلى الحسين بن علي عليهما السلام وهو
مقبل فاجلسه في حجره و قال...

موزیان و مزاحمان و شیاطین شب گرفتار نشویم و با حرامیان
و سلطه گران ستیز کنیم. با استمداد از اهل بیت علیهم السلام و نور
قرآن چراغ معارف دینی را فرا راه خود و دیگران قرار دهیم. با
توجه به آزمونهای زمان غیبت ارزشهای اسلامی و اهداف
خون شهیدان را پاس داریم. تیرهای شبهات مهاجمان
فرهنگی را دفع نموده روشنفکر نماهای مروج پلورالیزم (کثرت
گرایی دینی) و اباحه گری و سکولاریزم (عرفی و دنیوی شدن
و منزوی نمودن دین) و ... را به دور از گرایشهای انحرافی و
جناحی معرفی کنیم و با تلاش تا فجر صادق، طلوع آفتاب
عدل منتظر را به انتظار بنشینیم.

والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته

قم - ۱۳۸۱

✽ قرین هم

در آیینه وحی و قرآن کریم، امام حسین علیه السلام و امام مهدی (عج) را کنار هم و قیام آن دو را پیوسته و مرتبط به یکدیگر می‌یابیم، آنجا که می‌فرماید:

و آن که مظلوم کشته شود برای ولی او تسلطی
قرار دادیم (که می‌تواند قصاص کند یا دیه بگیرد
یا عفو نماید) پس نباید در قتل اسراف کند چرا که
او یاری شده است. (۱)

که نه تنها از مصادیق روشن آیه شریفه، شهادت مظلومانه
حضرت ابا عبدالله علیه السلام و طالب خون بناحق ریخته او حضرت
مهدی (عج) می‌باشد، بلکه در تفسیر و تأویل آیه مذکور تصریح
شده است که مقصود آن دو بوده و درباره امام حسین علیه السلام و
امام مهدی (عج) نازل شده است.

۱. ﴿وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ أَنَّهُ كَانَ
مَنْصُورًا﴾ (اسری / ۳۳)

امام باقر علیه السلام در بیان این آیه می فرماید:

... او حسین بن علی علیه السلام است که مظلوم کشته شد و ما اولیاء او هستیم و قائم ما آنگاه که قیام کند خون بناحق ریخته او را مطالبه کند و می کشد تا گفته شود اسراف در قتل نمود.

و پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود:

مقتول حسین علیه السلام است و ولی او امام قائم است... (۱)

و در برخی روایات آمده است:

نزل فی الحسین والمهدی علیه السلام.

و همچنین نسبت به سوره مبارکه «الفجر» امام صادق علیه السلام می فرماید:

مقصود از «الفجر» امام قائم (عج) است و مراد از «لیالی عشر» امامان علیهم السلام از امام حسن مجتبی علیه السلام تا امام حسن عسکری علیه السلام و منظور از «الشفع» امیرالمؤمنین علیه السلام و حضرت فاطمه علیها السلام می باشد... (۲)

۱. تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۲۹۰؛ تفسیر کنزالدقائق، ج ۷، ص ۴۰۴؛ تفسیر نورالثقلین، ج ۳، ص ۱۶۳ و بحار، ج ۴۵، ص ۲۹۸.
 ۲. ینابیع المودة، ج ۵، ص ۴۹۲ و تفسیر کنزالدقائق، ج ۱۴، ص ۲۶۷.
 عن الصادق علیه السلام: قوله عزوجل والفجر هو القائم ولیالی عشر الائمة علیهم السلام من

و در کلامی دیگر می فرماید:

سوره فجر سوره حسین علیه السلام است. آن را در نمازهای واجب و مستحب خود بخوانید، و هر کس این سوره را بخواند روز قیامت با امام حسین علیه السلام خواهد بود. (۱)

بر این اساس پیوستگی و ارتباط خاص بین آن دو نور، و قیام امام حسین علیه السلام و حضرت مهدی (عج) مشاهده می شود.

✽ فرزند امام حسین علیه السلام

در روایات متعددی آمده است که امام مهدی (عج) از فرزندان امام حسین علیه السلام می باشد: نقل شده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله به فاطمه زهرا علیها السلام فرمود:

دخترم به ما خاندان هفت امتیاز داده شده که به هیچ کس قبل از ما عطا نشده است:

۱ - پیامبر ما برترین پیامبران است، و او پدر تو می باشد.

الحسن الى الحسن والشفع امير المؤمنين و فاطمه علیها السلام.

۱. تفسیر نورالثقلین، ج ۵، ص ۵۷۱ و تفسیر کنزالدقائق، ج ۱۴، ص ۲۶۵.
عن ابی عبدالله علیه السلام: اقرأوا سورة الفجر فی فرائضکم و نوافلکم فانها سورة الحسين بن علی علیه السلام من قرأها کان مع الحسين يوم القيامة.

۲ - وصی ما برترین اوصیاست؛ که شوهر و همسر تو می باشد.

۳ - شهید ما بهترین شهیدان است؛ که عموی پدرت حمزه (سیدالشهدا) می باشد.

۴ - از ماست آنکه با دو بال زیبا در بهشت پرواز می کند، و او پسر عموی تو، جعفر (طیار) است.

۵ - از خاندان ما است دو سبط این امت؛ یعنی دو فرزند تو، حسن و حسین.

۶ - به خدایی که جز او معبودی نیست، «مهدی» این امت که «عیسی بن مریم» پشت سر او نماز می خواند از ما می باشد.

۷ - آنگاه با دست مبارک بر شانه امام حسین علیه السلام زد و سه مرتبه فرمود، از این مرد است؛ یعنی امام مهدی (عج) از فرزندان امام حسین علیه السلام می باشد. (۱)

۱. بحار، ج ۵۱، ص ۷۶ و ۹۱.

قال رسول الله صلی الله علیه و آله لفاطمة: يا بنية انا اعطينا اهل البيت سبعا لم يعطها احدٌ قبلنا، نبينا خيرا الانبياء و هو ابوك و وصينا خيرا الاوصياء و هو بعلك و شهيدنا خيرا الشهداء و هو عم ايک حمزه و منّا من له جناحان خضيبان يطير بهما في الجنة و هو ابن عمك جعفر، و منّا سبطا هذه الامة و هما ابناك الحسن و الحسين و منّا والله الذي لا اله الا هو مهدى هذه الامة الذي يصلى خلفه عيسى بن مریم، ثم ضرب على منكب الحسين علیه السلام

و در روایتی آمده است که پیامبر ﷺ در خانه «ام سلمه» بود امام حسین علیه السلام که کودک بود وارد شد. آن حضرت به ام سلمه فرمود: براستی که «مهدی» از فرزندان اوست، پس خوشا به حال آن که از دوستان حسین علیه السلام باشد و به خدا سوگند، شیعیان و پیروان او در روز قیامت رستگارانند. (۱)

سلمان از پیامبر ﷺ پرسید حضرت مهدی علیه السلام، از کدامین فرزندان شما است؟ حضرت فرمود: از این فرزندم؛ و با دستش اشاره کرد به امام حسین علیه السلام. (۲)

همچنین پیامبر ﷺ فرمود:

دنیا به پایان نمی‌رسد تا آنکه رهبری امت را مردی از فرزندان حسین علیه السلام عهده دار شود؛ به گونه‌ای که سراسر دنیا را پر از عدل و داد می‌کند، همانطور که لبریز از ظلم گشته است. (۳)

فقال من هذا ثلاثاً.

۱. بحار، ج ۴۴، ص ۲۲۵، ح ۵.

...یا ام سلمه... و إنَّ المهدي من وُلده، فطوبى لمن كان من أولياء الحسين و شيعته هم والله الفائزون يوم القيامة.

۲. كشف الغمة، ج ۳، ص ۲۶۹ و بحار، ج ۵۱، ص ۸۰.

۳. اکمال‌الدین، ج ۱، ص ۳۱۸؛ بحار، ج ۵۱، ص ۱۳۳ و كشف الغمة ج ۳، ص ۳۲۸.

قال رسول الله ﷺ: «لا تذهب الدنيا حتى يقوم بإمر امتي رجلٌ من وُلد الحسين، يملأ الدنيا عدلاً كما ملئت ظلماً.»

❁ نهمین فرزند امام حسین علیه السلام

برخی روایات بر این نکته تکیه کرده‌اند که، نهمین فرزند امام حسین علیه السلام حضرت مهدی «عج» است. از این گونه روایات می‌توان به ارتباط آن دو قیام پی برد. امام علی علیه السلام می‌فرماید:

ای حسین، نهمین فرزند تو اوست؛ کسی که قیام بحق کند و دین را ظاهر و حاکم کند و عدالت را گسترش دهد.

امام حسین علیه السلام پرسید آیا این امر واقع خواهد شد؟ حضرت فرمود: آری! به خدایی که محمد صلی الله علیه و آله را به پیامبری برگزید و او را از میان تمام آدمیان مبعوث کرد؛ لیکن این امر بعد از غیبت و دوره حیرت خواهد بود که جز مخلصین همراه با روح یقین، بر دین پیامبر صلی الله علیه و آله ثابت قدم نمانند... (۱)

۱. اکمال‌الدین، ج ۱، ص ۳۰۴؛ بحار، ج ۵۱، ص ۱۱۰، ح ۲ و کشف‌الغمة، ج ۳، ص ۳۱۱.
 عن علی بن ابیطالب علیه السلام : انه قال لولده الحسين علیه السلام التاسع من ولدك يا حسين هو القائم بالحق والمظهر للدين والباسط للعدل، قال الحسين علیه السلام و إن ذلك لكائن؟ قال صلی الله علیه و آله ای والذي بعث محمداً بالنبوة و اصطفاه علی جميع البرية ولكن بعد غيبة و حيرة ...

از امام حسن مجتبیٰ علیه السلام روایت شده است که:

...آنگاه که نهمین فرزند برادرم حسین علیه السلام، پسر سیده کنیزان، قیام کند، خداوند عمر او را در دوره‌ای از غیبت طولانی گرداند و سپس به قدرت الهی در شمایل جوانی کمتر از چهل سال ظاهر می‌شود، این کار برای آن است که همه بدانند که، خداوند بر هر کاری تواناست. (۱)

از امام حسین علیه السلام هم نقل شده است:

قائم این امت، نهمین فرزند من خواهد بود، او که دارای غیبت بوده و در حالی که حیات دارد و زنده است، میراثش را تقسیم می‌کنند. (۲)

۱. بحار، ج ۵۱، ص ۱۳۲.

قال الحسن علیه السلام: اذا اخرج ذاك التاسع من ولد اخي الحسين، ابن سيدة الاماء يطيل الله عمره في غيبة ثم يظهر بقدرته في صورة شاب ابن دون اربعين سنة، ذلك ليعلم ان الله على كل شيء قدير.

۲. اکمال‌الدین، ج ۱، ص ۳۱۷؛ بحار، ج ۵۱، ص ۱۳۴ و اثبات‌الهدی، ج ۶، ص ۳۹۷.

قال الحسين علیه السلام: «قائم هذه الامة التاسع من ولدي و هو صاحب الغيبة و هو الذي يُقسم ميراثه و هو حق»، (غیبة الطوسی، ص ۱۳۸)

این که میراث نهمین فرزند امام حسین علیه السلام در حال حیاتش تقسیم می‌شود، از حکیمه خواهر امام هادی علیه السلام نیز نقل شده است.

(ریاحین‌الشریعة، ج ۳، ص ۲۴).

و در بیانی دیگر می‌فرماید:

بر جدّم رسول خدا ﷺ وارد شدم؛ مرا روی
زانوی خود نشانید و فرمود: براستی ای حسین،
خداوند از صلب تو ۹ امام و رهبر برگزید، که
نهمین آنان قائمشان می‌باشد و تمام آنان در
پیشگاه خداوند در فضیلت و منزلت یکسانند. (۱)

و در کلامی دیگر می‌فرماید:

در نهمین فرزندانم سنتی از یوسف و سنتی از
موسی ﷺ است، و او قائم اهل بیت ﷺ می‌باشد
که خداوند امر و کار (فرج و قیام) او را در یک
شب اصلاح و آماده می‌سازد. (۲)

در این رابطه روایات فراوانی از پیامبر ﷺ و ائمه ﷺ وارد
شده است؛ حدود ۱۸۵ حدیث با عنوان «از فرزندان امام
حسین ﷺ» و ۱۴۸ حدیث با این تعبیر که حضرت مهدی (عج)

۱. اکمال‌الدین، ج ۱، ص ۲۶۹؛ تنبیح المودة ۳۹۳؛ بحار، ج ۵۱، ۱۳۳ و

کشف الغمة ج ۳، ص ۳۰۱.

دخلت علی جدی رسول الله ﷺ فاجلسنی علی فخذہ و قال لی: إنّ الله
اختار من صلبک یا حسین تسعة ائمة تاسعهم قائمهم وکلهم فی الفضل
والمنزلة عند الله سواء.

۲. اکمال‌الدین ج ۱، ص ۳۱۷؛ بحار، ج ۵۱، ص ۱۳۳؛ نور الثقلین، ج ۲،

۳۱۲ و اثبات الهدی ج ۱، ص ۳۹۷.

نهمین فرزند امام حسین علیه السلام می باشد. (۱)

✽ منتقم خون امام حسین علیه السلام

در تعدادی از آیات، روایات (۲)، زیارات و دعاها، حضرت مهدی (عج) به عنوان انتقام گیرنده نهضت عاشورا و خون به ناحق ریخته امام حسین علیه السلام معرفی شده که این نیز بیانگر رابطه‌ای بس نزدیک میان قیام او با قصه کربلاست؛ از جمله:
 الف - «وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَهُ سُلْطَانًا» (۳)؛
 کسی که مظلومانه خورش ریخته شود، ما برای ولی او تسلط بر قاتل قرار داده‌ایم.

در تفسیر این آیه پیامبر صلی الله علیه و آله می فرماید:

مقتول امام حسین علیه السلام و ولی او هم امام قائم (عج) می باشد.

امام باقر علیه السلام می فرماید:

او حسین بن علی علیه السلام است که مظلومانه کشته شد و ما اولیاء او هستیم و امام قائم از ما اهل بیت می باشد که وقتی قیام نماید خون حسین علیه السلام را طلب کند و انتقام گیرد. (۴)

۱. فرهنگ موعود، ص ۱۶ و کشف الغمّة، ج ۲، ص ۲۷۲.

۲. بحار، ج ۵۲، ص ۱۴۵.

۳. اسری / ۲۳.

۴. تفسیر نورالثقلین، ج ۲، ص ۱۶۲؛ تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۲۱۰.

ب - همچنین در تفسیر آیه ﴿أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بِأَنفُسِهِمْ ظُلْمًا﴾^(۱)؛ به مبارزان اسلام اجازه جنگ داده شد، چرا که مورد ظلم دشمن قرار گرفتند.

امام صادق علیه السلام می فرماید:

آیه در رابطه با امام قائم (عج) می باشد که وقتی قیام کند، خونخواهی خون امام حسین علیه السلام می نماید....^(۲)

ج - در کلامی از امام صادق علیه السلام می خوانیم:

...بعد از شهادت امام حسین علیه السلام وقتی فرشتگان نالیدند و گریستند و گفتند خدایا! آیا قاتلین برگزیده تو و فرزند پیامبرت را به حال خود وا می گذاری؟ پس خداوند سایه امام قائم (عج) را بر آنان نمایاند و فرمود: به وسیله این قائم از ظالمین و قاتلین امام حسین علیه السلام

حدیث ۶۷؛ بحار ج ۵۱، ص ۲۱۸ و ج ۴۵، ص ۲۹۸.

۱. حج / ۳۹.

۲. تفسیر کنزالدقائق ج ۹، ص ۱۰۲.

عن ابی عبدالله علیه السلام فی هذه الآیه قال: انّ العامة یقولون نزلت فی رسول الله صلی الله علیه و آله لما اخرجته قریش (من مکه) و انما هی للقائم (عج) اذا خرج یطلب بدم الحسین علیه السلام.

انتقام می‌گیرم. (۱)

نقل شده که شخصی (هروی) از حضرت رضاعلی علیه السلام می‌پرسد: ای فرزند پیامبر خدا، نظرتان درباره این سخن امام صادق علیه السلام چیست که می‌فرماید:

هرگاه حضرت قائم، قیام کند بازماندگان از قاتلان امام حسین علیه السلام به کیفر کردار پدرانشان کشته می‌شوند؟

حضرت رضاعلی علیه السلام فرمود:

این سخن صحیح است.

گفتم پس معنای آیه «ولا تزر وازرةٌ وزر اخرى» (۲)

چیست؟ فرمود:

آنچه خداوند می‌فرماید صحیح است؛ ولی بازماندگان قاتلان امام حسین علیه السلام به اعمال پدرانشان راضی و خرسند هستند و به آن افتخار می‌کنند و هر کس از چیزی خشنود باشد همانند کسی است که آن کار را انجام داده. اگر

۱. بسحار، ج ۵۱، ص ۸۶۸، حدیث ۸، مکیال المکارم ج ۱، ص ۶۴؛

نجم الثاقب، باب ۲، ح ۶۵؛ اصول کافی، ج ۱، ص ۵۳۴.

... قال بهذا انتقم له من ظالميه - بذلك القائم انتقم منهم.

۲. یعنی هیچ گناهکاری بار گناه دیگری را بر نمی‌دارد. (انعام / ۱۶۴)

فردی در مشرق کشته شود (به ناحق و بی‌گناه) و فرد دیگری در مغرب به کشتن او راضی باشد، نزد خداوند شریک گناه قاتل خواهد بود، و همانا حضرت قائم علیه السلام هم فرزندان قاتلان امام حسین علیه السلام را به خاطر رضایت آنها از جنایت پدران شان از بین می‌برد.... (۱)

در واقع پیام این روایت حمایت از مظلوم و محکوم نمودن و نفی نیت و اندیشه ظم و جنایت است و با توجه به اینکه شعار حضرت مهدی علیه السلام و یارانش «یا لثارات الحسین» است می‌توان گفت که این عده از بازماندگان جنایتکاران کربلا در برابر آن حضرت می‌ایستند و ستیز می‌کنند و با افتخار از قتل و جنایت پدران خود دفاع می‌نمایند.

احتمال دیگر آنکه قاتلان امام حسین علیه السلام در زمان ولیعصر (عج) رجعت کنند؛ چنانکه در روایتی از سیدالشهداء علیه السلام نقل شده است که در شب عاشورا به اصحاب خود فرمود:
...بشارت باد بر شما بهشت، به خدا سوگند که بعد از آنچه بر ما گذشت، مدتی که خدا خواهد

مکت خواهیم کرد، پس خداوند ما و شما را
بیرون می آورد، آنگاه که امام قائم ما ظاهر شود،
از ظالمان انتقام گیرد و ما و شما آنها را در انواع
عذابها مشاهده خواهیم کرد. (۱)

د - منتقم بودن امام مهدی (عج) از سخن حضرت علی علیه السلام
نیز بخوبی استنباط می شود؛ آنجا که می فرماید:
آگاه باشید! همانا مهدی (عج) از آنانکه حق ما را
نشناختند (و نسبت به ما ظلم و جنایت
رواداشتند) انتقام خواهد گرفت، او گواه حق و
خلیفه خدا بر مردم است و همانم جدش
پیامبر صلی الله علیه و آله و فرزند حسن بن علی (عسکری) از
فرزندان فاطمه و ذریه فرزندان حسین علیه السلام
می باشد. (۲)

۱. گزیده کفایة المهدی، ص ۱۰۵.

عن ابی جعفر علیه السلام قال: قال الحسین ابن علی بن ابیطالب لاصحابه...

۲. الزام الناصب، ج ۲، ص ۲۰۰.

ألا وإنّ المهدی یطلب القصاص منّ لایعرف حقنا وهو الشاهد بالحق و
خلیفه الله علی خلقه، اسمه کاسم جدّه رسول الله صلی الله علیه و آله ابن الحسن بن
علی من ولد فاطمه من ذریة الحسین ولدی.

* قیام با سیف و سلاح

تشکیل حکومت عدل جهانی، غلبه بر تمام ادیان و مکاتب، از بین بردن ستمگران و... همه و همه بیانگر این نکته است که او مسلحانه قیام می‌کند؛ مانند قیام امام حسین علیه السلام در کربلا. همچنین در روایات متعددی می‌گوید، قیام امام مهدی (عج) با شمشیر خواهد بود، یعنی علاوه بر قدرت ایمان و علم، با قدرت نظامی می‌آید و هیجده ماه سلاح و سیف بر دوش دارد. (۱)

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله به حضرت علی علیه السلام می‌فرماید:

براستی وقتی قائم ما قیام کند، ۳۱۳ نفر، به تعداد مردان جنگ بدر، گرد او جمع می‌شوند و آنگاه که وقت قیام فرا رسد شمشیر او، که در نیام است، اعلام می‌کند، ای ولی خدا به پا خیز و با دشمنان خدا مبارزه کن. (۲)

۱. بحار، ج ۵۱، ص ۱۳۴؛ حدیث ۶ و ج ۵۲، ص ۱۰ و ۱۹ و ۱۱۴ و ۱۱۶ و ۱۲۹ و ۲۸۳؛ اصول کافی، ج ۱، ص ۶۳۶.

... یضع سیفه علی عاتقه ثمانية اشهر.

۲. بحار، ج ۵۲، ص ۳۰۴، ح ۷۲.

قال رسول الله صلی الله علیه و آله: يا علي ان قائمنا اذا خرج يجتمع اليه ثلاثمائة وثلاثة عشر رجلاً، عدد رجال بدر، فاذا حان وقت خروجه يكون له سيف مغمود ناداه السيف، قم يا ولي الله، فاقتل اعداء الله.

امام حسین علیه السلام می فرماید:

در قائم ما سنتهایی از انبیا است... و اما سنت و
روشن او از حضرت محمد صلی الله علیه و آله قیام با سلاح و
شمشیر است. (۱)

در اسلام شمشیر برای ایجاد امنیت، عدالت، قصاص و
مقابله با ظالمان و مزاحمان راه سعادت انسانها و عبودیت خدا
و نجات ستمدیدگان است. از رهگذر پیوند قیام و انتقام است
که در زیارت «عاشورا» از خدا می خواهیم:

و آن یرزقنی طلب تارک مع امام منصور من اهل
بیت محمد صلی الله علیه و آله ... و آن یرزقنی طلب تارکم مع
امام هدی (مهدی) ناطق من و... (۲)

و نیز می خوانیم که حضرت مهدی (عج) در پاسخ سؤال
احمد بن اسحاق می فرماید:

من بقية الله در زمین هستم و انتقام گیرنده از
دشمنان خدایم... (۳)

۱. کشف الغم، ج ۳، ص ۳۱۲.

عن الحسين عليه السلام قال: في القائم منا سنن من الانبياء... و اما من محمد صلی الله علیه و آله
فالخروج بالسيف...

۲. بحار، ج ۱۰۱، ص ۲۹۴.

۳. نجم الثاقب، ج ۲، ص ۱۰۱ و بحار، ج ۵۲، ص ۲۴.

و... انا بقية الله في ارضه و المنتقم من اعدائه...

این حقیقت در خطبه تاریخی پیامبر عظیم الشان اسلام صلی الله علیه و آله در «غدیر خم» جلوه زیباتری پیدا می‌کند؛ آنجا که می‌فرماید:

... آگاه باشید که خاتم امامان، مهدی قائم (عج) از ماست. بر اوستی اوست که از ظالمین انتقام می‌گیرد؛ اوست که با تمام گروه‌های شرک پیکار می‌کند؛ اوست که انتقام خون اولیاء خدا را خواهد گرفت... (۱)

همچنین در دعای ندبه و به نقل از امام صادق علیه السلام می‌گوییم:

کجاست آن منتقمی که از خون به ناحق ریخته پیامبران و فرزندان آنان دادخواهی کند؟ کجاست آنکه از خون شهیدان کربلا انتقام گیرد...؟ (۲)

۱. بحار، ج ۵۲، ص ۳۸۱، ح ۱۹۱ و احتجاج طبرسی، ج ۱، ص ۶۹ «... الا و ان خاتم الائمة منّا القائم المهدي الا ائنه المنتقم من الظالمين... الا ائنه قاتل كل قبيلة من اهل الشرك الا ائنه مدرك بكل نار لاولياء الله عز و جل...»

۲. بحار، ج ۱۰۲، ص ۱۰۷ و مفاتیح الجنان، «دعای ندبه». این الطالب بذحول الانبياء و ابناء الانبياء، این الطالب بدم المقتول/بکربلا، این المنصور علی من اعتدى علیه...

آری در دعای ندبه، دعای شرح هجران مهدی موعود علیه السلام، از میان صدها شهید خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله تنها نام امام حسین علیه السلام برده می‌شود، که پیوند بی نظیر عاشورا و انتظار را بیانگر است. این انتقام یک امر عاطفی و مسأله شخصی نیست؛ چرا که در کربلا تقابل دو تفکر و رویارویی اسلام و حق در برابر کفر و نفاق و باطل بود و امام حسین علیه السلام با دشمنان توحید و نبوت و اسلام ناب که امام زمان (عج) آن را عملی می‌سازد، ستیز می‌کرد و همو است که از دشمنان امام حسین، یعنی دشمنان خدا و انبیا، انتقام می‌گیرد و چهره زشت ظلم و ظالم و جنایت را از تاریخ منزوی می‌کند، تا عطر شکوفه‌های شاداب عدالت و صلح در همه جا پرداکنده شود.

✽ شعار او و یارانش

در یک حرکت اصلاحی، شعار بیانگر خطوط کلی و چکیده اهداف آرمانی آن قیام و حرکت است. بر اساس روایات متعدد، شعار حضرت مهدی (عج) و اصحابش خونخواهی امام حسین علیه السلام است؛ «یا الثارات الحسین». این شعار دلالت بر پیوستگی قیام عاشورا و امام منتظر (عج) دارد؛ قیام مهدی موعود (عج) ادامه نهضت امام حسین علیه السلام و رسیدن به ثمر و هدفی است که بذرش را آن حضرت پاشید. چیدن میوه و ثمره

قبل از رسیدن وقت آن، نتیجه مطلوب نخواهد داشت. در یکی از زیارات جامعه خطاب به امام زمان (عج) می‌خوانیم:

سلام بر امام دانای پنهان از دیدگان و حاضر در شهرها و مجامع مردمی؛ او که از چشمان نهان، ولی در افکار و دلها حاضر است، باقیمانده خوبان و وارث ذوالفقار است؛ آنکه در کعبه پرده پوش با شعار «یا لثارات الحسین» ظاهر می‌گردد و ندا می‌هد که منم طالب و قصاص کننده خونهای به ناحق ریخته شده، منم خرد کننده هر ستمگر و آن قیام کننده و قائم منتظر... (۱)

و در روایتی امام صادق علیه السلام در توصیف یاران حضرت مهدی (عج) می‌فرماید:

آنان آرزو می‌کنند در راه خدا کشته شوند و شعارشان «یا لثارات الحسین»...، که خداوند امام حق را به وسیله آنان یاری می‌نماید. (۲)

۱. بحار، ج ۱۰۲، ص ۱۹۳.

السلام علی الامام العالم الغائب عن الابصار والحاضر فی الامصار والغائب عن العیون والحاضر فی الافکار، بقیه الاخیار، الوارث ذوالفقار، الذی ینظر فی بیت الله الحرام ذی الاستار وینادی بشعار یا لثارات الحسین، انا الطالب بالاوتار، انا قاصم کل جبار، القائم المنتظر...

۲. بحار، ج ۵۲، ص ۳۰۸، ح ۸۲ و نجم الثاقب، ص ۴۶۹.

یتمنون أن یقتلوا فی سبیل الله، شعارهم یا لثارات الحسین... بهم ینصر الله

«یا لثارات الحسین»، جمله‌ای است که در بیان شدت مصیبت (با زاری و فریاد) برای خونخواهی امام حسین علیه السلام به کار می‌رود. ثارات جمع ثار و اضافه آن به الله (ثار الله) اضافه تشریفی است (مانند بیت الله؛ خانه خدا، یوم الله؛ روز خدایی) که بیانگر شرافت و اهمیت خون امام حسین در نزد خداوند است و اینکه او خورش را در راه خدا و دین خدا و عباد خدا با اخلاص کامل فدا کرد و یاران حضرت مهدی (عج)، آن خدا جویان صالح، باید خونخواه او باشند و اهداف خدایی‌اش را پیاده نمایند.

❁ قیام از مکه

همه می‌دانید که مکه معظمه علاوه بر قداست دینی و سوابق تاریخی زادگاه پیامبر صلی الله علیه و آله و اسلام و مرکز دعوت رسمی و قیام امام حسین علیه السلام بوده و با تکیه به آن خانه مقدس حرکت کربلایی خود را آغاز کرد و فرمود:

...هر کس حاضر است خون پاک قلبش را در راه ما بدهد، با ما حرکت کند... (۱)

امام الحق.

۱. موسوعة کلمات الامام الحسین علیه السلام، ص ۳۲۸ و بحار، ج ۴۴، ص ۳۶۷.

... من کان فینا باذلاً مهجته... فلیرحل معنا فإتی راحلٌ مصباحاً انشاء الله

حضرت مهدی (عج) نیز قیام و دعوت خود را از مکه شروع می‌کند، و به محض اعلام جهانی، اولین گروه یاران به نام او در محضرش حاضر می‌شوند، تا اینکه نیروهای آماده به ده هزار نفر می‌رسند، امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

...صاحب این امر از مدینه به سوی مکه می‌رود...

و در مکه شمشیر را از غلافش بیرون آورده، زره

پوشد و پرچم را به اهتزاز در آورد...^(۱) و ۳۱۳

نفر بین رکن و مقام با او بیعت می‌کنند...^(۲)

حضرت رضا علیه السلام هم می‌فرماید:

...منادی از فضای بالا و آسمان، خطاب به تمام

اهل زمین، فریاد می‌زند، آگاه باشید که حجت

خدا در کنار بیت الله (کعبه) ظاهر شده و قیام

نموده است؛ پس از او تبعیت کنید...^(۳)

تعالی.

۱. بحار، ج ۵۲، ص ۲۰۱، ح ۶۶ و ۷۸ و ۸۲

قال ابو عبد الله علیه السلام: «... و خرج صاحب هذا الامر من المدينة الى مكة... حتى ينزل مكة فيخرج السيف من غمده و يلبس الدرع و ينشر الراية...»

۲. همان، ج ۵۲، ص ۲۳۴ و ج ۵۲، ص ۷.

۳. كشف الغمة، ج ۳، ص ۳۱۵ و ۳۲۵ و بحار، ج ۵۳، ص ۷.

قال الرضا علیه السلام: «...ألا إن حجة الله قد ظهر عند بيت الله فاتبعوه...»

* در کوفه

در ادامه حرکت هم امام قائم (عج) مانند امام حسین علیه السلام وارد عراق و کوفه می شود و شهر کوفه را مقر حکومتی خویش قرار می دهد. سپس آن حضرت با دهها هزار نفر به کوفه می آید؛ آنجا را عمران می نماید و توسعه می دهد؛ مسجد بسیار باشکوهی می سازد و خطبه می خواند...^(۱) و عدل علوی را در همه جا گسترش می دهد.

کوفه شهری بوده شهره قداست و قدمت؛ و نه تنها پایتخت حکومت علی علیه السلام بلکه محل ورود همه پیامبران علیهم السلام بوده است. به همین خاطر منزلت خاصی در تاریخ دینی دارد و مسجد سهله هم مقام خاص حضرت مهدی (عج) می باشد در آنجا واقع شده و...

در مصاحبه مفصلی که یکی از یاران امام صادق علیه السلام به نام «مُفَضَّل» با حضرتش درباره ظهور قائم موعود علیه السلام داشته، آمده است:

خانه و مرکز حکومت و فرمانروایی حضرت مهدی (عج) در کوفه خواهد بود و محل قضاوت او،

۱. بحار، ج ۵۲، ص ۳۳۰ و ۳۳۱ و ۳۶۲؛ اثبات الهدی ج ۷، ص ۹۴ و مهدی موعود، باب ج ۲، ص ۲۸۸.

مسجد جامع کوفه می باشد و... (۱)

همچنین امام صادق علیه السلام به ابوبصیر می فرماید:

ای ابامحمد! گویا می بینم که قائم آل محمد صلی الله علیه و آله با

خانواده اش در مسجد سهله فرود آمده.

ابوبصیر می پرسد: آیا خانه او مسجد سهله است؟

می فرماید: آری، همانجا که منزلگاه ادریس

پیامبر بوده است...؛ هر شب و روزی که می گذرد

فرشتگان الهی به آن مسجد پناه می برند و خدا

را پرستش می کنند. اگر من هم نزدیک شما بودم

هیچ نمازی را جز در آن مسجد به جا نمی آوردم.

آنگاه که قائم ما قیام کند، خداوند انتقام رسولش

و همه ما را از دشمنان خواهد گرفت. (۲)

و امام باقر علیه السلام نیز می فرماید:

حضرت مهدی - عجل الله تعالی فرجه الشریف -

قیام می کند و به سوی کوفه می رود و منزلش را

انجا قرار می دهد. (۳)

۱. بحار، ج ۵۳، ص ۱۱.

۲. همان، ج ۵۲، ص ۳۱۷ و ۳۷۶ و وسائل الشیعه، ج ۳، ص ۵۲۴. عن

ابی بصیر عن ابی عبدالله صلوات الله علیه انه قال: یا ابامحمد! کانی اری

نزول القائم فی مسجد السهله...

۳. همان، ج ۵۲، ص ۲۴۵.

امام زمان - عجل الله تعالى فرجه الشريف -
نیروهای خود را از کوفه به سراسر گیتی
می فرستد. (۱)

* قیام او در عاشورا

نکته‌ای که ارتباط این دو قیام الهی و تاریخی را تداعی
می‌کند، وقوع قیام حضرت مهدی (عج) در روز عاشورای
حسینی علیه السلام است که در روایات به آن تصریح شده است، از
جمله امام باقر علیه السلام می‌فرماید:

امام قائم (عج) روز عاشورا قیام می‌کند، همان
روزی که حسین علیه السلام به شهادت رسید. (۲)

و در بیانی دیگر می‌فرماید:

گویا می‌بینم امام قائم (عج) در روز عاشورا قیام
نموده و بین رکن و مقام ایستاده است و جبرئیل
اعلام می‌کند، البيعة لله و... (۳)

۱. ارشاد مفید، ص ۳۴۱.

۲. کشف الغمّة، ج ۳، ص ۲۹۱ و ۳۴۲؛ بحار، ج ۵۲، ص ۲۸۵، ج ۱۰،
۱۷، ۲۹، ۳۰.

عن الباقر علیه السلام يخرج القائم علیه السلام يوم السبت يوم عاشورا اليوم الذي قتل فيه
الحسين علیه السلام.

۳. سفينة البحار، ماده هدی.

قال كاتق بالقائم علیه السلام يوم عاشورا يوم السبت قائماً بين الركن والمقام بين

گرچه روایات مربوط به روز ظهور و قیام حضرت مهدی (عج) متفاوت به نظر می‌رسد (در برخی روز جمعه^(۱)، بعضی روز شنبه و گاه نوروز^(۲) روز ظهور خوانده شده است.) اما قابل توجیه و جمع می‌باشد. از آنجا که روز عاشورا با سال هجری قمری و نوروز با سال هجری شمسی محاسبه می‌شود، یکی شدن و تلاقی آن دو روز و همزمانی آن دو با روز جمعه یا شنبه ممکن خواهد بود.

بعلاوه، شاید روز ظهور و اعلام و مقدمات ابتدایی، روز جمعه باشد، اما استقرار و قیام عملی نهضت موعود منتظر علیه السلام در روز شنبه باشد، که نوروز واقعی تاریخ بشر همان روز است. آنچه در این مبحث مورد نظر است مصادف شدن قیام حضرت مهدی علیه السلام با عاشورا (روز شهادت امام حسین علیه السلام) است.^(۳)

❁ در سال فرد

در حدیث وارد شده است که ظهور و خروج حضرت ولیعصر (عج) در سال فرد خواهد بود (همانند نهضت و شهادت

یدیه جبرئیل علیه السلام ینادی...

۱. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۷۹.

۲. همان، ج ۵۲، ص ۳۰۸ و اثبات الهداء، ج ۳، ص ۵۷۱.

۳. همان، ج ۵۲، ص ۲۸۵.

امام حسین علیه السلام که در سال ۶۱ هجری واقع شد) حضرت صادق علیه السلام می فرماید:

امام قائم (عج) قیام نخواهد کرد مگر در یکی از سالهای فرد، همانند ۱، ۳، ۵، ۷ و ۹. (۱)

✽ ویژگی اصحاب

از دیگر مشابهت‌های قیام امام حسین علیه السلام و حضرت مهدی (عج) وجود یاران وفادار، متقی و مقاوم و شهادت طلب می باشد؛ بگونه‌ای که امام علی علیه السلام می فرماید:

آنان مردانی مؤمن هستند و خدا را آنگونه که باید شناخته‌اند. (۲)

اکثر یاران مهدی (عج) جوانان هستند. (۳)

و امام صادق علیه السلام می فرماید:

۱. بحار، ج ۵۲، ص ۲۹۱، ح ۳۶ و کشف الغمّة، ص ۳۴۲.
عن ابی عبدالله علیه السلام قال: لا یخرج القائم الا فی وترٍ من السنین سنة احدى او ثلاث او خمس او سبع او تسع.

۲. منتخب الاثر، ۴۸۴.

عن امیرالمؤمنین علیه السلام: رجال مؤمنون عرفوا الله حق معرفته.

۳. بحار، ج ۵۲، ص ۲۳، ح ۱۵ و منتخب الاثر، ص ۴۸۴.

عن امیرالمؤمنین علیه السلام قال: اصحاب المهدی شباب لا کهل فیهم الامثل کهل العین والملح فی الزاد.

... و یاوران مهدی (عج) مردانی پولادین دل اند که تمام وجودشان را ایمان و یقین به خدا فرا گرفته؛ از صخره‌ها سخت‌ترند و سلاح و شمشیر به زمین مگذارند تا اینکه خدا را خشنود سازند. (۱)

در بیانی دیگر می‌فرماید:

آنان مردانی هستند که شبها نخوابند و پیوسته در عبادت و نمازند و آوایی همانند زنبور عسل دارند... زاهدان شب و شیران روزند؛ مطیع محض مولای خود و مشتاق شهادت در راه خدایند... (۲)

و در یک جمله، به فرموده قرآن کریم ﴿ان الارض یرثها عبادی الصالحون﴾^(۳) که به امام قائم (عج) و اصحاب او تفسیر شده است.^(۴) چرا که پاکان و صالحان شایستگی حاکمیت بر زمین دارند و آنانند که می‌توانند صلاح و فلاح و عدل را در گیتی گسترش دهند. گذشته از ضرورت سنخیت و

۱. بحار، ج ۵۲، ص ۳۲۷، ح ۴۴ و کشف الغمه، ص ۲۶۳ و ۲۶۸.

۲. همان، ج ۵۲، ص ۳۰۸، ح ۸۴ و یوم الخلاص، ص ۱۸۲.

رجال لا ینامون اللیل لهم دوی فی صلواتهم کدوی النحل... رهبان باللیل، لیوث بالنهار.

۳. انبیاء / ۱۰۵.

۴. معجم احادیث الامام المهدی، ج ۵، ص ۲۶۲.

مشابہت آنان با پیشوا و فرمانروایشان و الگو بودنشان، به قول معروف؛ ذات نایافته از هستی بخش کی تواند که شود هستی بخش.

این گونه ویژگی‌های عبادی و فضایل اخلاقی را تاریخ برای اصحاب اباعبدالله الحسین علیہ السلام ثبت کرده است؛^(۱) تا آنجا که در شب و روز عاشورا، امام حسین علیہ السلام می‌فرماید:

اصحابی از شما با وفاتر، برتر و بهتر سراغ ندارم.^(۲)

ای دلاور مردانِ مقاوم و ای سوارانِ عرصهٔ پیکار... ای بزرگوارانِ غیور...^(۳)

در روایت امام صادق علیہ السلام می‌خوانیم:

...یاران حضرت قائم علیہ السلام دست‌های خود را به زین مرکب امام علیہ السلام می‌کشند و با این کار، تبرک می‌جویند و دور آن حضرت حلقه می‌زنند و در

۱. بحار، ج ۴۴، ص ۳۹۴.

بات الحسین و اصحابه تلك الليلة ولهم دوی كدوی النحل...

۲. موسوعة كلمات الامام الحسین علیہ السلام، ص ۳۹۵؛ الكامل فی التاريخ، ج ۲، ص ۵۵۹ و تاریخ طبری، ج ۳، ص ۳۱.

«فاتی لا اعلم اصحاباً اوفی ولا خیراً من اصحابی...»

۳. موسوعة كلمات الامام الحسین علیہ السلام، ص ۴۸۴؛ ناسخ التواریخ، ج ۲، ص ۳۷۷.

«یا ابطال الصفا و یا فرسان الهیجا... ایها الکرام.»

جنگ‌ها جسم و جان خود را سپر او قرار داده و

هر آنچه بخواهد انجام دهند... (۱)

درست همین روحیه اطاعت پذیری و دفاع از امام علیه السلام و

فداکاری و شهادت‌طلبی را در اصحاب امام حسین علیه السلام

می‌خوانید؛ در روز عاشورا برای رفتن به رزمگاه از یکدیگر

سبقت می‌گرفتند یا چون «عابس» بدون لباس با دشمن

می‌جنگند یا جلو تیرها و سلاح‌های خصم می‌ایستند تا امام

حسین علیه السلام نماز بخواند.

آری با درس‌آموزی از عاشورا، جامعه شیعی باید خود را

برای قیام آن عدالت‌گستر گیتی تربیت و آماده کند.

✽ اهداف

هدف همه امامان همانند نور^(۲) یکسان بوده و رسالت

خود را از پیامبر و کانون وحی متناسب با زمان گرفته‌اند. این

شرایط خاص اجتماعی است که موضعگیری‌ها را متفاوت

می‌نماید، و گرنه همه امامان معصوم علیهم السلام در ادامه نبوت با

هدف عبودیت، حفظ و نشر مکتب، هدایت امت و الگو شدن و

اتمام حجت، حضور و قیام یا قعود دارند. در تعابیر روایات،

۱. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۰۸.

۲. زیارت جامعه کبیره «... ومصاییح الدجی... و آن ارواحکم و نورکم
وطینتکم واحده... خلقکم الله انواراً...»

میان اهداف قیام امام حسین علیه السلام و امام منتظر (عج) وحدت خاصی دیده می شود، از جمله اینکه، امام علی علیه السلام درباره حضرت مهدی (عج) می فرماید:

او، هواها را تحت شعاع هدایت الهی قرار می دهد، آنگاه که (مردم و حاکمان) هدایت را تحت شعاع هواها و خواسته های نفسانی قرار دهند؛ هنگامی که قرآن را به رأی خود تفسیر کنند، او نظرها را تابع قرآن سازد... آن وقت عدالت گستری و روش پیامبر صلی الله علیه و آله در عدالت را به شما نشان خواهد داد و کتاب و سنت را که مرده و منزوی شده اند زنده خواهد کرد... (۱)

و در دعایی، که از ناحیه مقدسه حضرت مهدی (عج) وارد شده، به همین معنا اشاره شده است:

...پروردگارا! درود فرست بر ولی ات که احیاگر سنت تو است. (۲)

وقتی اصول و احکامی که صلاح و فلاح جامعه و فرد را تأمین کند تعطیل شود، فساد و فاجعه به وجود می آید؛ مانند عصر ما و اینجاست که باید رهبری دانا، توانا و شجاع بیاید و

۱. بحار، ج ۵۱، ص ۱۳۰، ح ۲۵ و نهج البلاغه، خطبه ۱۲۸.

۲. مصباح المتعبد، چاپ جدید، ص ۴۰۸.

اللهم صل علی ولیک المحیی سنتک...»

جهان را به هدایت و عدالت رساند.

و نیز امام باقر علیه السلام می فرماید:

وقتی حضرت مهدی ظهور کند همه بدعت‌ها را

محو گرداند و تمام سنت‌ها و اصول مذهبی

منزوی و متروک را اقامه و زنده می‌کند. (۱)

مشابه این اهداف را در نامه امام حسین علیه السلام به بزرگان

«بصره» می‌خوانیم:

شما را به کتاب خدا و سنت پیامبرش صلی الله علیه و آله فرا می

خوانم... چرا که سنت او را کشته و بدعت را احیا

کرده‌اند. اگر گفتارم را بشنوید و فرمانم را اطاعت

و اجرا کنید، شما را به راه راستگاری هدایت

می‌کنم. (۲)

و نیز هنگام برخورد با لشکر «حز» می‌فرماید:

... آیا نمی‌بینید که به حق عمل نمی‌کنند و از باطل

باز نمی‌دارند... (۳)

۱. سفینه البحار، ج ۲، ماده هدی.

عن الباقر علیه السلام: «... ولا یترک بدعة الا ازالها ولا سنة الا اقامها».

۲. تاریخ طبری، ج ۳، ص ۲۸ و موسوعة کلمات الامام الحسين علیه السلام، ص ۳۱۶.

و انا ادعوکم الی کتاب الله و سنة نبیه صلی الله علیه و آله فان السنة قد امیتت و ان البدعة قد احییت و ان تسمعوا قولی و تطیعوا امری اهدکم سبیل الرشاد

۳. بحار، ج ۴۴، ص ۲۸۱ موسوعة کلمات الامام الحسين علیه السلام، ص ۲۵۶.

یا در نامه خود به امام سجاده علیه السلام می نویسد:

قیام من برای ایجاد صلاح و اصلاحات الهی در
 دین و جامعه است... (۱)

و در جایی دیگر می بینیم که او مصلح کل معرفی شده و
 اصلاح دین و دنیا از اهداف او شمرده شده است. (۲)

همچنین در کلامی از امام صادق علیه السلام در بیان اهداف قیام
 امام حسین علیه السلام می خوانیم:

او خون پاک قلبش را در راه تو فدا کرد، تا
 بندگان را از نادانی، سرگردانی و گمراهی
 برهاند. (۳)

امام علی علیه السلام هم می فرماید:

... و او خاتم و آخرین امامان و نجات دهنده امت
 است... (۴)

۱. بحار، ج ۴۴، ص ۳۲۹.

۲. ینابیع المودة، ص ۴۴۵، به نقل از کتاب المهدی، آیه اله صدر.
 عن ابن عباس قال: قال رسول الله صلی الله علیه و آله «ان الله فتح هذا الدين بعلي عليه السلام و
 لا يصلحه الا المهدي.»

۳. مصباح المتعجد، ص ۷۸۸ و المزار، ص ۱۰۸.

بذل مهجته فيك ليستنقذ عبادكم من الجهالة و حيرة الضلالة

۴. معجم احاديث المهدی، ج ۳، ص ۵۴.

قال علي عليه السلام : «... فهو خاتم الائمة و منقذ الامة.»

برای رسیدن به اهداف، همانطور که امام حسین علیه السلام به سیره و روش پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله عمل و دعوت می‌کند، امام مهدی (عج) هم بر این اساس دعوت و قیام می‌کند؛ امام حسین علیه السلام درباره چگونگی قیام خویش می‌فرماید:

من در این قیام از جدم الگو می‌گیرم و به سیره او حرکت می‌کنم ^(۱) و به احیای سیره رسول خدا دعوت می‌کنم. ^(۲)

امام باقر علیه السلام محور حرکت امام مهدی (عج) را همین مبنا ذکر می‌کند و می‌فرماید:

آنگاه که قیام کند به سیره رسول خدا سیر می‌کند. ^(۳)

امام صادق علیه السلام هم می‌فرماید:

هنگامی که خداوند به حضرت قائم اجازه خروج دهد،... به مردم اعلام می‌کند که به سیره پیامبر خدا صلی الله علیه و آله در بین شما عمل می‌کنم. ^(۴)

۱. بحار، ج ۴۴، ص ۳۲۹.

۲. عقدا لدر، ص ۱۴۵.

۳. بحار، ج ۵۲، ص ۳۳۷.

۴. همان، ص ۳۴۷.

* در نگاه یکدیگر

در بیانات امام حسین علیه السلام و امام مهدی (عج)، نسبت به یکدیگر تعبیراتی دیده می‌شود که پیوند عمیق میان آن دو را بیان می‌کند. از جمله در زیارت ناحیه مقدسه می‌خوانیم:

...اگر چه روزگار، مرا به تأخیر انداخت و از یاری تو در روز عاشورا بازداشت، ولی هر صبح و شام به تو ندبه می‌کنم و به جای اشک برایت خون می‌گیریم... (۱)

با این بیان، ظریف‌ترین رابطه و دلبستگی خود با شهید نینوا و استمرار عزای او و عمق فاجعه را می‌رساند. در کلام دیگری نسبت به زیارت امام حسین علیه السلام و در پاسخ به راوی می‌فرماید:

آری زیارت حسین علیه السلام در شب جمعه، امان از آتش دوزخ در قیامت خواهد بود. (۲)

۱. بحار، ج ۱۰۱، ص ۳۱۷ تا ۳۲۷.

... ولئن اُخترتني الدهور و عافني من نصرک المقدور ولا ندبني عليك صباحاً و مساءً ولا بکين عليك بدل الدموع دماً...

۲. بحار، ج ۵۳، ص ۳۱۵.

نعم، زيارة الحسين عليه السلام في ليلة الجمعة امان من النار يوم القيامة.

دربارهٔ حوادث پس از ظهور آمده است که آن حضرت بین رکن و مقام می ایستد و ندا می دهد که:

... آگاه باشید ای جهانیان، منم امام قائم، ای اهل

عالم آگاه باشید، منم شمشیر انتقام گیرنده؛

بیدار باشید ای مردم جهان، که جدم حسین علیه السلام

را تشنه کام کشتند؛ آگاه باشید که جدم

حسین علیه السلام را عریان روی زمین افکندند و... (۱)

همچنین حضرت مهدی (عج) در توصیف امام حسین علیه السلام

می فرماید:

تو برای پیامبر صلی الله علیه و آله، فرزند و برای قرآن، سند و

برای امت، بازوان بودی که در اطاعت حق کوشا و

نگهبان عهد و پیمان بودی... (۲)

همچنین حضرت مهدی (عج)، در نامه‌ای خطاب به قاسم

بن علاء همدانی، وکیل امام حسن عسکری علیه السلام، می فرماید:

۱. الزام الناصب، ج ۲، ص ۲۸۴.

آلا یا اهل العالم انا الامام القائم، الا یا اهل العالم انا الصمصام المنتقم، الا یا اهل العالم انّ جدي الحسين طرحوه عریاناً.

۲. بحار، ج ۱۰۱، ص ۲۳۹.

«... كنت للرسول ولداً و للقرآن سندا و للامة عضداً و فی الطاعة مهتهداً، حافظاً للعهد و الميثاق...»

مولای ما امام حسین علیه السلام در روز پنجشنبه سوم شعبان به دنیا آمد، پس آن روز را روزه بدار و این دعا را بخوان:

خدایا تو را به مولود این روز می خوانم؛ او که قبل از چشم گشودن به دنیا، خبر شهادتش داده شد؛ همو که آسمانیان و اهل زمین بر او گریستند... و عوض شهادتش، امامان معصوم علیهم السلام از نسل او متولد شدند و شفا در تربتش قرار داده شد.

بعد از قیام قائمشان و سپری شدن دوران غیبت، هنگام بازگشت آن حضرت و اوصیای خاندانش رستگاری با او خواهد بود... (۱)

اما در نگاه امام حسین علیه السلام، حضرت مهدی (عج) کسی است که شایستگی آن را دارد که امام حسین علیه السلام یک عمر در خدمتش باشد. به همین خاطر در پاسخ شخصی که از او می پرسد، آیا مهدی متولد شده یا نه؟ می فرماید:

۱. همان، ص ۳۴۷ و مصباح المتعجد، ص ۷۵۸.

اللهم انی اسئلك بحق المولود فی هذا الیوم؛ الموعود بشهادته قبل استهلاله و ولادته...

المعوض من قتله، انّ الائمة من نسله و الشفاء فی تربته و الفوز معه فی اوبته والاصیاء من عترته بعد قائمهم و غیبتهم...»

نه، او هنوز به دنیا نیامده است؛ اگر من زمان او را

درک کنم، تمام عمر در خدمت او خواهم بود. (۱)

در بیانی دیگر می‌فرماید:

همه خیرها و خوبیها در زمان قائم ما خواهد بود؛

او که قیام می‌کند و تمام بدیها را برطرف نموده و

دفع می‌کند... (۲)

بدیهای است وقتی همه خوبیها در زمان او تحقق یابد، یاری

حضرتش برترین عبادت بوده و در حقیقت خدمت به حضرت

مهدی علیه السلام خدمت به همه پیامبران و امامان معصوم و نیکان

عالم است؛ آخرین حجتی که خداوند اراده کرده است که تلاش

تمام انبیا در طول تاریخ، توسط او به ثمر و نتیجه برسد و

هدف نهایی تشریح ادیان الهی تحقق یابد.

نقل شده است که حارث اعور از امام حسین علیه السلام معنای آیه

﴿والشمس و صحیها...﴾ را پرسید.

حضرت فرمود: مقصود از «خورشید و گسترش نور آن»

محمد رسول خدا است و منظور از «ماه چون در پی آن آید»

۱. بحار، ج ۵۱، ص ۱۴ و عقدالدور، ص ۱۶۰.

عن ابی عبدالله الحسین علیه السلام، انه سئل هل وُلدَ المهدي (عج) قال: لا ولو ادركته لخدمته ايام حياتي.

۲. موسوعة كلمات الامام الحسین علیه السلام، ص ۶۶۳ و عقد الدرر، ص ۶۲.

فقال الحسین علیه السلام: الخیر کلّه فی ذلك الزمان یقوم قائمنا و یدفع ذلك کلّه.

امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام می باشد که بعد از پیامبر صلی الله علیه و آله می آید، و مراد از «و آنگاه که روز، زمین را روشن و خورشید را بنمایاند» قائم آل محمد (عج) است که زمین را از قسط و عدل پر کند. (۱)

در جایی دیگر امام حسین علیه السلام نوید ظهور امام زمان (عج) را اینگونه می دهد:

دوازده مهدی از ما اهل بیت علیهم السلام می باشد، که نخستین آنان امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام و آخرین شان نهمین فرزند من است که او امام قائم به حق بوده و خداوند به وسیله او زمین مرده (جهان بی جان معنویت و ایمان و دین) را زنده می کند و دین حق را بر تمام ادیان پیروز می گرداند... (۲)

۱. تفسیر فرات کوفی، ص ۲۱۲.

عن حارث اعور قال یابن رسول الله، جعلت فداک، اخبرنی عن قول الله فی کتابه و الشمس و ضحیها؟ قال علیه السلام و یحک یا حارث ذلک محمد رسول الله صلی الله علیه و آله ...

۲. بحار، ج ۵۱، ص ۱۲۳ و کمال الدین، ج ۱، ص ۳۱۷.
«منا اثنی عشر مهدیاً اولهم امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب و آخرهم التاسع من ولدی و هو الامام القائم بالحق یحیی الله به الارض بعد موتها و ینظر به دین الحق علی الدین کله...»

رابطه دو نهضت نینوا و مهدی منتظر علیه السلام آنقدر نزدیک به هم و پیوسته است که امام حسین علیه السلام در شب عاشورا به اصحاب خود فرمود:

همانا جدم رسول خدا فرمودند: فرزندانم حسین علیه السلام در زمین کربلا، غریب و تنها و عطشان گشته می شود؛ کسی که او را یاری کند مرا و فرزندش، حضرت مهدی و حجت، را یاری کرده است... (۱)

گفته شده که روزی سید بحرالعلوم رحمته الله علیه آن عالم وارسته، به قصد تشرف به سامرا تنها حرکت کرد. در بین راه، به فکرش رسید که «گریه برای امام حسین علیه السلام باعث آمرزش گناهان میشود.» ناگهان متوجه شد، شخص عربی که سوار بر اسب بود، به او سلام کرد و بی درنگ، پرسید: جناب سید درباره چی می اندیشی؟ اگر بحث علمی است، مطرح کنید، شاید پاسخ آن را بدانم.

سید بحرالعلوم گفت: چطور خداوند به زائران و گریه کنندگان بر امام حسین علیه السلام این همه ثواب می دهد؛ مثلاً برای هر قدمی که در راه زیارت برمی دارد پاداش یک حج و یک عمره و...؟

آن مرد عرب فرمود: تعجب مکن، برای رفع اشکال مثالی می‌آورم.

سلطانی همراه تنی چند از درباریان خود به شکار می‌رفت، در شکارگاه از همراهان دور شد و بسیار گرسنه گشت، خیمه‌ای را مشاهده کرد، وارد آنجا شد، پیر زنی را با پسرش دید که کنار خیمه بز ماده شیرده‌ای دارند و از راه مصرف شیر او زندگی می‌کنند. آنان سلطان را نشناختند؛ ولی برای پذیرایی از میهمان، بز را سربریدند و گوشت آن را کباب و از میهمان پذیرایی کردند.

سلطان شب را در آنجا خوابید و روز بعد، خود را به همراهان رساند، قصه را نقل کرد و پرسید به نظر شما برای پاداش آن پیرزن و فرزندش چه انجام دهم؟

یکی گفت به او صد رأس گوسفند بدهید؛ دیگری گفت صد گوسفند و صد سکه طلا بدهید؛ سومی گفت فلان مزرعه را و...

سلطان گفت: هر چه بدهم کم است، مگر اینکه سلطنت و تاج و تخت را به او بدهم، زیرا آنها هرچه داشتند به من دادند؛ من هم باید هر چه دارم بدهم.

بعد پرسید، جناب آقای بحرالعلوم، حال که امام حسین علیه السلام هر چه داشت در راه خدا فدا کرد، اگر خداوند به زائر یا گریه

کننده او آن همه پاداش دهد، جای تعجب است! پس از بیان این مطالب طولی نکشید که شخص عرب ناپدید گشت. (۱)

❁ کنیه او

در برخی از روایات آمده است که یکی از کنیه‌های حضرت مهدی علیه السلام «ابوعبدالله» است، یعنی مشابه و همانند کنیه سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام.

حذیفه از پیامبر صلی الله علیه و آله نقل می‌کند که:

اگر از عمر دنیا جز یک روز باقی نمانده باشد، خداوند مردی که هم‌نام و هم‌خلق و خوی من است، با کنیه اباعبدالله برمی‌انگیزد، و مردم میان رکن و مقام با او بیعت می‌کنند و خدا دین را حاکم نموده، فتح و پیروزی نصیب او گرداند تا جایی که روی زمین همه موحد شوند و لا اله الا الله گویند.

پس سلمان سؤال کرد، ای پیامبر خدا، آن مرد از کدامین فرزندان شما خواهد بود؟
فرمود:

از این فرزندانم و با دست مبارک به سوی امام
حسین علیه السلام اشاره کرد. (۱)

* رجعت

در رجعت، که جزء عقاید دینی ما می باشد، بعد از امام
قائم (عج)، دیگر امامان یکی پس از دیگری به دنیا بر می گردند
و حکومت می کنند. بر اساس احادیث، نخستین فردی که به
دنیا باز می گردد امام حسین علیه السلام می باشد. چهل سال رهبری
می کند و آن حضرت است که امام قائم (عج) را غسل می دهد و
کفن نموده به خاک می سپارد. (۲)

امام صادق علیه السلام در تبیین آیه شریفه ﴿ثم رددنا لكم الكرة
عليهم...﴾ (۳) می فرماید:

۱. البیان فی اخبار صاحب الزمان، باب ۱۳، ص ۱۲۹؛ کشف الغمه، ج ۳،

ص ۲۶۱ و النجم الثاقب، ج ۱، ص ۱۷۰

«لو لم یبق من الدنیا الا یوم واحد لبعث الله فیہ رجلاً اسمه اسمی و خلقه
خلقی یکنی اباعبدالله...»

۲. بحار، ج ۵۳، ص ۳۹ و ۶۴ و ۱۰۳؛ معجم احادیث الامام المهدي (عج)

ج ۵، ص ۴۷۵؛ اثبات الهداة ج ۷، ص ۱۰۳ و تفسیر عیاشی
ج ۲، ص ۲۸۱.

عن ابی عبدالله علیه السلام، اول من تنشق الارض عنه و یرجع الی الدنیا الحسین
بن علی علیه السلام ...

...الحسین اول من ینخرج علی اثر القائم (عج)... فیکون الحسین علیه السلام هو الذی
یلغسله و کفنه و حنوطه و یواریه فی حفرته.

۳. اسری / ۶.

مقصود زنده شدن دوباره و رجعت امام حسین علیه السلام و هفتاد نفر از یارانش در زمان حضرت ولیعصر (عج) می باشد که زنده شدن مجدد امام حسین علیه السلام را خبر می دهد، تا مؤمنان دچار تردید و شک نشوند.

این در شرایطی است که امام زمان علیه السلام در میان مردم وجود دارد و آنگاه که شناخت و ایمان به آن حضرت در دل مردمان مستقر شد، مرگ حضرت ولیعصر (عج) فرارسد و امام حسین علیه السلام عهده دار غسل و حنوط و کفن و دفن او می شود، و هیچگاه وصی را غیر از وصی معصوم تجهیز و مهیای خاکسپاری نمی نماید. (۱)

✽ زمان دعا

صاحب مکیال المکارم از یکی از صلحا نقل می کند که حضرت مهدی (عج) فرموده است:

براستی من برای شیعه و مؤمنی که مصیبت جد شهیدم (امام حسین علیه السلام) را یاد کند و آنگاه

۱. بحار، ج ۵۲، ص ۱۰۲ و ج ۵۱، ص ۵۶؛ تفسیر برهان، ج ۲، ص ۲۰۷ و تفسیر عیاشی، ج ۲، ص ۲۸۱.

برای تعجیل فرج و تأیید امر من دعا کند، دعا
خواهم کرد. (۱)

از این بیان، ضمن اهتمام به عزاداری شهید کربلا و دعا
برای قیام امام عصر (عج) رابطه بین عاشورا و ظهور و تأثیر
خاص دعا برای آن حضرت بعد از مرثیه امام حسین علیه السلام تأیید
می‌شود.

* تعزیت

در بیان پیوند پایدار عاشورای حسینی علیه السلام و قیام آن امام
منتظر، از امام باقر علیه السلام روایت شده است که، در روز عاشورا
یکدیگر را اینگونه تعزیت بگویند:

اعظم الله اجورنا بمصابنا الحسين علیه السلام و جعلنا و
ایاکم من الطالبین بشاره مع ولیه الامام المهدی
من آل محمد علیهم السلام. (۲)

خداوند پاداش ما را در مصیبت حسین علیه السلام بزرگ گرداند و
ما و شما را از کسانی قرار دهد که همراه ولی او، امام

۱. مکیال المکارم، محمد تقی موسوی اصفهانی، ص ۴۶.
«...إني لادعو المؤمن يذكر مصيبة جدي الشهيد ثم يدعو لي بتعجيل الفرج
والتأييد...»

۲. مفاتیح الجنان (از مصباح شیخ طوسی)، در زیارت هفتم از اعمال روز
عاشورا و فیض العلام، ص ۱۵۲.

مهدی (عج) از آل محمد صلی الله علیه و آله، طالب خون او شده، به خونخواهی آن حضرت برخیزیم.
در واقع روز عاشورا روز اندوه جانکاه شهادت امام حسین علیه السلام و روز انتظار قیام موعود امم علیهم السلام، روز انتقام و روز احقاق حق مقتول مظلوم نینواست.

* زیارت امام حسین در میلاد موعود (عج)

از دیگر مواردی که می‌تواند بیانگر ارتباط میان قیام امام حسین علیه السلام و امام مهدی (عج) باشد استحباب زیارت امام حسین علیه السلام در شب میلاد عظیم آن مصلح عالم است، که از افضل اعمال آن شب و موجب آمرزش گناهان و ثواب فراوان است. (۱)

میلاد امام عصر (عج) نه تنها امیدبخش همه مؤمنان و محرومان، بلکه نوید دهنده انتقام خون حسین علیه السلام و الهام‌بخش حرکت و عاشورایی شدن و شهادت‌طلبی است.

۱. اثبات الهداة، ج ۷، ص ۱۲۸؛ مصباح المتعجد، ص ۸۳۰ و مصابیح الجنان، ص ۳۹۱.

قال ابو جعفر علیه السلام: من زار قبر الحسين في النصف من شعبان...
و عن الصادق علیه السلام: قال اذا كان ليلة النصف من شعبان نادى مناد من الافق الاعلى زائري الحسين علیه السلام، ارجعوا مغفورا لكم ثوابكم على ربكم و...

❁ ملائک در یاری آن دو

ریان بن شیب از امام رضا علیه السلام نقل کرده است که:

چهار هزار فرشته برای یاری امام حسین علیه السلام به زمین فرود آمدند، لیکن دیدند آن حضرت به شهادت رسیده است. از این رو، فرشتگان، ژولیده نزد قبر امام حسین علیه السلام به سر می‌برند تا آن که امام قائم قیام کند؛ آنان از یاران آن حضرت خواهند بود و شعارشان یا لثارات الحسین می‌باشد. (۱)

براستی این چگونه ارتباطی است که خاکیان و افلاکیان، بیانگر آن هستند!

امام حسین علیه السلام ضمن نقل حدیثی از پیامبر صلی الله علیه و آله این ارتباط را یادآور می‌شود، آنگاه که می‌فرماید:

فرزندم حسین در سرزمین کربلا کشته می‌شود، غریب و تنها و تشنه. پس هر کس او را یاری

۱. امالی شیخ صدوق، مجلس ۲۷؛ بحار، ج ۱۰۱، ص ۵۴ و ۱۰۳ و کامل الزیارات، باب ۲۷، ص ۲۲۵.

«ولقد نزل الی الارض من الملائكة اربعة آلاف لنصره فوجدوه قد قتل، فهم عند قبره شعناغبرا، الی ان یقوم القائم فیکونون من انصاره و شعارهم بالثارات الحسین.»

رساند در حقیقت مرا و فرزندش امام قائم (عج) را یاری کرده است، و حتی اگر ما را با زبان خود یاری کند در روز قیامت در حزب ما خواهد بود. (۱)

✽ در شب قدر

از مواردی که می‌تواند به ارتباط عاشورا و قیام مهدی موعود علیه السلام پی برد، استحباب مؤکد زیارت امام حسین علیه السلام در شب قدر (شبى که ملائک به زمین نازل می‌شوند و به محضر ولی‌الله و امام زمان علیه السلام می‌رسند) می‌باشد تا آنجا که امام جواد علیه السلام می‌فرماید:

هر که در شب قدر امام حسین علیه السلام را زیارت کند، ارواح ۲۴/۰۰۰ فرشته و پیامبر با او مصافحه کنند. (۲)

همچنین امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

گناهان زائر اباعبدالله الحسین علیه السلام در شب قدر را خداوند می‌بخشد. (۳)

۱. الدمعة الساکبة، ص ۲۷۱ و موسوعة کلمات الامام الحسین علیه السلام، ص ۲۶۹

۲. تفسیر نورالثقلین، ج ۵، ص ۶۳۸ و کنزالدقائق، ج ۱۴، ص ۲۶۹.

۳. بحار، ج ۱۰۱، ص ۹۹.

* دید دشمن

ارتباط این دو قیام و نیز مسئولیت ما وقتی جدی تر می‌نماید که از نظر دشمنان اسلام و تشیع آگاه شویم.

پس از انقلاب اسلامی در ایران، برای رسیدن به یک تحلیل، دشمنان ما کنفرانسی در «تل اوپو» با حضور دویست کارشناس برجسته شیعه‌شناس تشکیل دادند^(۱) و در پایان به این نتیجه رسیدند که رمز بقای شیعه (تنها تمدنی که منجی موعودش حضور زنده و عینی دارد) دو عامل است:

۱ - عاشورا و نهضت حسینی علیه السلام.

۲ - اعتقاد به مهدی موعود (عج) (مصلح و منتقمی که برای

احیای اسلام و اجرای عدالت در سراسر عالم قیام می‌کند) و به تعبیر دیگر می‌گویند: شیعه دو نگاه دارد؛

۱ - نگاه سرخ (عاشورا)

۲ - نگاه سبز (انتظار)

آنها با اسم امام حسین علیه السلام قیام و به اسم موعود آن را

حفظ می‌کنند، پس ما باید نگاه سبز آنان را سیاه کنیم.

و بر این اساس برنامه‌های سیاسی، اعتقادی، خاصه

تبلیغی و رسانه‌های خبری خود را جهت جلوگیری از نهضت

۱. مجله موعود، شماره ۲۸. بازتاب اندیشه، ۱۵.

اسلامی و مهدوی در منطقه ساماندهی می نمایند!

* خاتمه

یادآوری این نکته مناسب به نظر می رسد که نوشته حاضر به بررسی اجمالی برخی مشابهت‌ها پرداخت، تا ضمن توجه دادن به رسالت عظیم شیعه بودن در دوران غیبت، سرآغاز پژوهشی پسندیده باشد، انشاء الله.

و اینک با بیان استحباب و تأکید زیارت آن دو امام معصوم علیهما السلام در هر روز، سخن را با حدیثی به پایان می بریم. امام سجاد علیه السلام از پدرش امام حسین علیه السلام قصه «یحیی بن ذکریا» را نقل می کند که در ادامه می فرماید:

فرزندم علی جان! به خدا سوگند خون من از جوشش نخواهد افتاد، تا اینکه خداوند مهدی (عج) را برانگیزد و او انتقام خونم را از هفتاد هزار منافق کافر فاسق بگیرد. (۱)

از امام صادق علیه السلام نقل شده است که می گوید:

۱. بحار، ج ۴۵، ص ۲۹۹؛ معجم احادیث المهدی، ج ۲، ص ۱۸۲؛ و موسوعة کلمات الامام الحسین علیه السلام، ص ۳۷۱.
یا ولدی یا علی والله لایسکن دمی حتی یبعث الله المهدی فیقتل علی دمی من المنافقین الکفرة الفسقة سبعین الفاً.

...خدایا، ای پروردگار حسین، سینه و قلب
حسین علیه السلام را شفا بده و خون خواهی او بنما و از
قاتلان‌ش انتقام بگیر... (۱)

به قرینه روایات دیگر و آنچه در این حدیث آمده، مرحوم
دل شکسته و جان امام حسین علیه السلام حضرت مهدی (عج) است؛
چرا که این کلام نورانی بعد از قیام توابین و مختار و... می‌باشد
و منتقم حقیقی او، فرزند معصومش امام موعود علیه السلام است که
احیاگر اهداف بلندش می‌باشد.

شاید دعای مؤمنان و محبان اهل بیت علیهم السلام که می‌گویند:
یا رب الحسین بحق الحسین اشف
صدر الحسین بظهور الحجة
برگرفته از همین بیانات معصومین علیهم السلام باشد.

اللهم عجل لولیک الفرج

۱. بحار، ج ۱۰۱، ص ۲۳۱.

«اللهم، رب الحسین، اشف صدر الحسین و اطلب بثاره. اللهم انتقم ممن قتله

و...»

فهرست منابع

- ۱- اثبات الهدی، محمد بن حسن شیخ حر عاملی
- ۲- احتجاج، ابومنصور احمد بن علی بن ابی طالب طبرسی
- ۳- اصول کافی، ابی جعفر محمد بن یعقوب بن اسحاق الكلینی
- ۴- اکمال الدین، محمد بن علی بن الحسین بن بابویه قمی
- ۵- البیان فی اخبار صاحب الزمان الحافظ ابی عبدالله الكنجدی الشافعی (۵۶۵۸)
- ۶- الذمعة الساکبة، محمد باقر بن عبدالکریم بهبهانی
- ۷- الزام الناصب، شیخ علی یزدی حائری
- ۸- الکامل فی التاریخ، ابن اثیر
- ۹- امالی، موسی ابن بابویه القمی (شیخ صدوق)
- ۱۰- بحار الانوار، علامه شیخ محمد باقر مجلسی
- ۱۱- تاریخ طبری، محمد بن جریر طبری
- ۱۲- تفسیر العیاشی، ابی نصر بن محمد بن مسعود بن عیاش السلمی
- ۱۳- تفسیرکنز الدقائق، شیخ محمد بن محمدرضا القمی المشهدی
- ۱۴- ریاحین الشریعه، ذبیح الله محلاتی
- ۱۵- سفینه البحار، محدث حاج شیخ عباس قمی

- ١٦ - عقد الدرر، يوسف بن يحيى بن علي بن عبدالعزيز المقدسي الشافعي
المسلمي
- ١٧ - قرآن مجيد
- ١٨ - كامل الزيارات، محمد بن قولويه قمي
- ١٩ - كشف الغمة في معرفة الائمة، ابي الحسن علي بن عيسى بن الفتح
الاربلي (بيروت) دارالكتاب الاسلامي
- ٢٠ - مصابيح الجنان، السيد العباس الكاشاني
- ٢١ - مصباح المتهجد، شيخ الطائفة شيخ الطوسي (٣٨٥ - ٤٦٠)
- ٢٢ - معالي السبطين، شيخ محمد مهدي الحائري
- ٢٣ - معجم احاديث المهدي، تأليف ونشر المعارف الاسلاميه
- ٢٤ - مكيال المكارم، سيد محمد تقي موسوي اصفهاني
- ٢٥ - موسوعة كلمات الامام الحسين عليه السلام، معهد تحقيقات باقر العلوم
- ٢٦ - مهدي موعود، علامه محمد باقر مجلسي
- ٢٧ - نجم الثاقب، ميرزا حسين طبرسي نوري
- ٢٨ - نورالثقلين، شيخ عبدعلي بن جمعه العروسي الحويزي.
- ٢٩ - نهج البلاغه، فيض الاسلام
- ٣٠ - ينابيع المودة، سليمان بن ابراهيم القندوزي الحنفي